

Kollel VS Kiruv

Show# 58 | February 27th 2016

תורת משה פרשת קדושים עמ' פד

ואהבת לרעך כמוך. אר"ע זה כלל גדול בתורה [תוי"כ].
יש לפרש ר"ע לטעמי דדרש ר"פ איזכו נשך וחי
אחיק עמך חייך קודמין לחיי חצירך, וא"כ כיון שחייך
קודמין איך אפשר לקיים ואהבת לרעך כמוך. מיכווה
דחייך קודמין היינו צענינו עו"ז, אזל צחיי הנלחיי דהיינו
צלימוד התורה חייב ללמד לאחרים, אפי' הוא מצטל עלמו

מלימודו מ"מ חייב ללמוד עם אחרים, וע"כ אמר ר"ע זה
כלל גדול בתורה, דצענין לימוד התורה הוא כלל גדול לאהוב
חצירו כמוך. (מ"מ לא אמר רק כמוך, כי עו"ז שמלמד
לאחרים גם הוא עושה מצוה ומזכה עלמו ושניהם שוים).

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן כו

ד. ודברי חתם סופר על מה שאר"ע ואהבת לרעך כמוך זהו כלל גדול בתורה, הוא בתורה ומצות דוקא דבעיני
עוה"ז הא דרש ר"ע דחייך קודמין תמוהין מאד דבתורה ודאי תורתו קודמת כמפורש בקידושין דף כ"ט ע"ב שאף
מלמוד תורה של בנו הוא עדיף וכ"ש מלמוד תורה דאחרים, ועיין ברמב"ם פ"א מת"ת ה"ד שפסק זה ובה"ב
פסק שבנו קודם לבן בנו ובנו קודם לבן חברו, וכן איכא דין קדימה בצדקה ברמ"א יו"ד סימן רנ"א סעי' ג' עיין
שם, ופשוט שבתורה הוא עצמו עדיף על אחרים יותר הרבה מבצדקה, דבצדקה פשוט שרק לחם שלו קודם
ללחם של אחרים אבל אם חסר לו בשר ולחברו לחם צריך ליתן לחם לחברו ולא יאכל הוא בשר ועיין בפ"ת סימן
רנ"א ס"ק ד' מפורש זה לענין שאר קדימות וכמו כן פשוט שהוא לענין קדימת עצמו מאחרים אף שהוא עני
שצריכין ליתן לו גם בשר, ובתורה ברור שאף מי שיודע כבר מסכת אחת ואפילו סדר שלם הוא קודם ללמוד

סדרים האחרים מלמד האחרים אף אותה המסכת, וגם בעיני עוה"ז ליכא איסור אלא רשות אם אינו פקוח נפש ממש שאז מסתבר שאסור ואילו בתורה הוא גם אסור להקדים האחרים מלמוד עצמו. אך הוריתי שכל ת"ח אף שצריך לעצמו והוא גדול מאד מחוייב ללמד מקצת זמן גם עם אחרים אף שמתבטל מתורת עצמו והבאתי ראיה מהא דר' פרידא שלימד לתלמיד קשה הבנה שהוצרך ללמד עמו ד' מאות זימני בעירובין דף נ"ד ע"ב אף שבזמן הזה היה יותר טוב אם למד לעצמו והיה לו שכר גדול חי ד' מאות שנה וכל דורו הביא בזכות זה לעוה"ב, שלכאורה היה אסור דלעצמו היה עדיף, דהוא למד עמו במקצת הזמן שמחוייב לבטל מתלמודו ולמד עם אחרים, ומסתבר לי שהוא ג"כ שיעור מעשר עשירית הזמן שיש לו ללמוד תורה ואולי יכול להוסיף עד חומש וצ"ע לענין השיעור. ולענין מצוה אם הוא וחברו צריכין לקיים מצוה וא"א אלא לאחד ודאי שאם יתן לחברו יעבור על העשה לכן לא מובן דברי החת"ס וצע"ג בכונתו. ובכלל לא ידוע ענין הקדימות לחיוב האהבה, דכיון דהוא שליכא אלא לאחד ור"ע לא סבר כבן פטורא דימותו שניהם אלא מחוייבין ליתן רק לאחד ולהציל אחד, ממילא אף שהוא והאחר ממש שוין לו באהבה ובכל החיובים דמאי חזית דדמא דחבראי סומק טפי דלמא דמא דידי סומק טפי כלשון התוס' לענין שבלא מעשה אין חייב למסור עצמו בסנהדרין דף ע"ד ע"ב ד"ה והא. והלמד דלרעך לפי פשוטו הוא במקום את שברוב מקראות כתוב בכה"ג בלשון את וכן ואהבת לו כמוך דכתיב בגר הוא במקום אותו, ואף שאיכא מ"ד דדריש אתין גם הלמד ידרוש.

תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק ב הלכה ח

כד דמך ר' בון בר ר' חייא על ר' זעירא ואפטר עילוי מתוקה שנת העובד. ישן אין כתיב כאן אלא אם מעט אם הרבה יאכל. למה היה רבי בון בר' חייא דומה למלך ששכר פועלים הרבה והיה שם פועל אחד והיה משתכר במלאכתו יותר מדאי מה עשה המלך נטלו והיה מטייל עמו ארוכות וקצרות. לעיתותי ערב באו אותם פועלים ליטול שכרן ונתן לו שכרו עמהן משלם. והיו הפועלים מתרעמין ואומרים אנו יגענו כל היום וזה לא יגע אלא שתי שעות ונתן לו שכרו עמנו משלם. אמר להן המלך יגע זה לשתי שעות יותר ממה שלא יגעתם אתם כל היום כולו. כך יגע רבי בון בתורה לעשרים ושמונה שנה מה שאין תלמיד וותיק יכול ללמוד למאה שנה.